Till Klimat- och näringslivsdepartementet

Ert Dnr: KN2026/01456

SMHI:s rapport Översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete

Sammanfattning

Klimatkrisen är redan här och märks allt tydligare i människors vardag, genom bland annat skyfall, översvämningar, värmeböljor, torka och stigande havsnivåer. Detta leder till konsekvenser för människors hälsa och ökade risker för bostäder, infrastruktur och samhällsviktiga verksamheter. Konsekvenserna drabbar oss alla, men slår särskilt hårt mot redan sårbara grupper. Samhällets förmåga att förebygga och hantera klimatrelaterade risker behöver stärkas kraftfullt och omgående.

Stockholms stad välkomnar översynen av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete och har inget att invända mot utredningens förslag att inkludera flera myndigheter till att omfatta klimatanpassningsförordningen. Vidare instämmer staden i att myndigheternas uppdrag behöver breddas och förtydligas till att klimat- och sårbarhetsanalyser tas fram för myndighetens ansvarsområde. Stockholms stad vill samtidigt betona att det är viktigt att breddande inte sker på bekostnad av analyser för verksamheten. Staden instämmer i förslaget om att myndighetsmål bör ersättas med mål och att länsstyrelserna ges utökat ansvar i det regionala klimatanpassningsarbetet.

Stockholms stad lämnar därutöver några medskick som har med myndigheternas arbete med klimatanpassning att göra men som ligger utanför utredningens direktiv. Dessa rör bland annat att staten behöver ta ett större ansvar för frågor av nationell betydelse. Det gäller inte minst skyddet mot stigande havsnivåer, som inte kan lämnas åt enskilda kommuner att hantera på egen hand.

Staten behöver också ta ett större ansvar för finansieringen av klimatanpassningsåtgärder generellt. Kommunerna behöver ges bättre juridiska och ekonomiska förutsättningar för klimatanpassningsarbetet, med långsiktiga resurser, större möjligheter att stoppa byggande i riskområden och tydliga modeller för hur kostnader, risker och nyttor ska fördelas mellan olika aktörer.

Stadshuset
Ragnar Östbergs Plan 1
105 35 Stockholm

Ställningstaganden

Sammanfattning av synpunkter

Ställningstaganden

Stockholms stad besvarar och kommentera utredningens förslag till förändringar av klimatanpassningsförordningen i remissens *kapitel 4. Förslag till regeringen.*

Stockholms stad vill därutöver lämna några övriga medskick som har med myndigheternas arbete med klimatanpassning att göra men som ligger utanför utredningens direktiv.

I samband med betänkandet *Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)* lyfte Stockholms stad i sitt remissvar, behovet av nationella riktlinjer för val av klimatscenario. Ett sådant regeringsuppdrag har nu påbörjats och genomförs av statliga myndigheter (SMHI, Boverket och Trafikverket). Stockholms stad anser att nationella riktlinjer bör omfatta ett samlat klimatunderlag och en tidshorisont som utgör statens gemensamma syn på de klimatrelaterade riskerna så att staten får likvärdig myndighetsutövning gällande rådgivning, risk- och sårbarhetsanalyser, bedömning och prioritering av skyddsåtgärder samt påverkan på riksintressen. Samtidigt behöver det stå klart att detta inte handlar om någon vanlig typ av standardisering som en expertmyndighet har att bestämma, utan att frågorna rymmer politiska överväganden och också behöver behandlas så. Val av klimatscenarier är lämpligt att behandla samlat nationellt, hur risken bedöms behöver även fortsatt vara en fråga att analysera utifrån lokala förutsättningar och behov.

Stockholms stad vill även framföra att det finns behov av att Boverkets allmänna råd, föreskrifter, tillsynsvägledning och vägledning som för närvarande är under framtagande, hanterar en ekonomiskt rimlig tidshorisont och att statens kravnivåer ska ge samhällsekonomiskt och fastighetsekonomiskt rimliga kostnader.

Stockholms stad vill även påminna om vikten av det förslag som gavs i *SOU 2025:51*, om att ge staten ett utökat ansvar för skydd när havet stiger. Att, som idag, lämna det upp till enskilda kommuner att lösa riskerar att leda till suboptimeringar eller att de inte alls kommer till stånd eftersom det handlar om stora investeringar kan vara svåra att bära för många kommuner. Ett statligt ansvar måste emellertid utgå från kommunernas översiktsplaner och såväl kommunerna som regionerna behöver komma in tidigt i processen.

Stockholms stad kommenterar utredningens förslag till förändringar av klimatanpassningsförordningen, remissens kapitel *4. Förslag till regeringen*, enligt nedan.

4. Förslag till regeringen

4.1 Fler myndigheter bör omfattas av klimatanpassningsförordningen

Stockholms stad har inget att invända mot utredningens förslag om att ytterligare tio nationella myndigheter bör omfattas av förordningen då de har ansvar inom samhällsviktiga verksamheter eller uppgifter som är centrala för samhällets klimatanpassning. Flera av myndigheterna som föreslås ingå är av regeringen utpekade beredskapsmyndigheter. Stockholms stad *instämmer i* utredningens problemanalys som motiverar ändringen. Sedan förordningen trädde i kraft år 2019 har arbetet med krisberedskap, civilt försvar och försörjningsberedskap fått en allt större betydelse.

4.2 Bredda och förtydliga klimatanpassningsförordningen vad gäller myndigheters ansvar

Stockholms stad instämmer i utredningens förslag om att myndigheter ska ta fram klimat- och sårbarhetsanalyser för myndighetens ansvarsområde, vilket breddar och förtydligar uppdraget jämfört med klimatanpassningsförordningen där analyserna ska göras för myndigheternas verksamhet. Detta överensstämmer även bättre med beredskapsförordningen. *Stockholms stad anser* att det är positivt att myndigheter har perspektivet ansvarsområdet och det är på det sättet Stockholms stad arbetat med sammanställning av skyfallsrisker för att fånga helheten.

Stockholms stad vill samtidigt betona att det är viktigt att breddande inte sker på bekostnad av analyser för verksamheten, verksamhetsområdet behöver även fortsatt ingå. Stockholms stads erfarenhet är att goda analyser från verksamhetsägare gällande konsekvenser för deras anläggningar är en förutsättning för att genomföra samverkansåtgärder gällande fysisk anpassning. *Stockholms stad anser* att en aggregerad analys skulle vara användbar genom att indikera vilka områden som kan behöva analyseras djupare utifrån ett verksamhetsperspektiv och komma till användning inte bara för kommuner utan även för andra aktörer inom länet.

Stockholms stad instämmer i förslaget om att myndighetsmål bör ersättas med mål. Mål är ett bredare begrepp som innebär att mål kan tas fram för ansvarsområden och inte begränsas till den egna verksamheten.

4.3 Bredda och förtydliga länsstyrelsernas uppdrag

Stockholms stad instämmer i förslaget om att 5 § klimatanpassningsförordningen bör ändras, så att det framgår att länsstyrelserna ska analysera hur länet påverkas av klimatförändringen samt att 5 § ändras för att bredda och förtydliga länsstyrelsernas regionala samordningsuppdrag så att det blir tydligt avseende vad som ska omfattas i länsstyrelsernas klimat- och sårbarhetsanalyser.

4.4 Övriga föreslagna ändringar

Stockholms stad instämmer i förslaget om att lägga till en tredje punkt under 9 § klimatanpassningsförordningen om mål och att de ska hållas aktuella. Idag finns inga krav på hur ofta målen behöver uppdateras och att de bör följa samma intervall som tidsramen för klimat- och sårbarhetsanalysen respektive handlingsplanen.

Stockholms stad instämmer även i förslaget om att ändra i 10 § klimatanpassningsförordningen så att fokus läggs på att dokumentera och följa upp arbetet med handlingsplanen.

Stockholm som ovan

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande